

Plnenie plánu za r.1963

I. a - Pôvodné publikované práce:

Aplikácie teórie informácie v psychológii /17 rkp.strán/
Československá psychológia 1963, 3;

I. b - Pôvodné nepublikované články:

- 1/ Niektoré podmienky vnímania zrakových signálov v automatizovanej výrobe /záverečná zpráva za r.1963 - 26 str./
- 2/ K otázke subjektívnej pravdepodobnosti /26 rkp.str./ - Sborník Acta cybernetica 1964
- 3/ Vplyv počtu uniformných optických signálov na presnosť bezprostrednej lokalizácie /20 rkp.str./ - PŠ VI /spoluautor S.Dornič/
- 4/ Psychická záťaž v poloautomatizovanej a automatizovanej výrobe /10 rkp.str./ - Čsl.hygiena /spoluautor J.Daniel/
- 5/ Súčasné zameranie inžinierskej psychológie v SSSR /10 rkp.str./ - Čsl.hygiena
- 6/ Pravdepodobnosť a psychické procesy /35 rkp.str./ - PŠ VI.
- 7/ Využitie poznatkov teórie informácie v psychológii a pedagogike /22 rkp.str./ - Sborník Vyučovacie stroje a programovanie učiva
- 8/ Niektoré otázky usporiadania signalizačných prvkov na riadiacich pultoch /28 rkp.str./ - PM I.
- 9/ Problémy teórie informácie v psychológii /15 rkp.str./ - Sborník Kybernetika ve vědě

I. c - Popularizačné publikované články:

- 1/ Kybernetika a psychológia. PaS 1963, 5.
- 2/ Pravdepodobnosť a vnímanie, Svet vedy 1963, 7.
- 3/ Niektoré metodologické otázky súčasnej fyziológie v.n.č. a psychológie. Otázky marx.filoz. 1963, 1.
- 4/ Konferencia o kybernetike. Otázky marx.filoz. 1963, 2.
- 5/ Recenzia: Fyziologický prístup k skúmaniu ľudskej práce. Otázky marx.filoz. 1963, 3.
- 6/ Recenzia: Glezer: Informácia i zrenije. Aktiv.nerv.sup. 1963

I. d - Nepublikované:

Recenzia: Bober: Stroj, človek, spoločnosť /7 rkp.str./ - Otázky marx.filoz.

I. f - Plánovaná vedecko-výskumná činnosť.

V rámci plánovanej úlohy: "Niektoré podmienky vnímania zrakových signálov v automatizovanej výrobe" urobil som výskum zameraný na otázku bezprostrednej pamäti, ktorá je rozhodujúca pri efektívnom využití získanej informácie. Svetelný panel predstavoval analógiu situácie v automatizovanej výrobe.

Prvému experimentu sa podrobilo 17 p.o. Zistilo sa, že presnosť bezprostrednej lokalizácie je ovplyvnená počtom podnetov v kombinácií. Najvýhodnejšou sa ukázala odstupňovaná simultánna expozícia. Výsledky experimentu sú spracované vo forme článku /spolusautor S.Dornič/ a budú publikované v PŠ VI.

Druhý experiment /10 p.o./ bol venovaný otázkam skladovania a použiteľnosti informácie zo zrakových signálov. Pri porovnaní celkovej reprodukcie /4 podnety/ vo všetkých

časťach po jednom / a čiastočnej reprodukcii /podnet v jednej časti, ktorá tvorí 1/4 panela/ sa ukázala výhodnosť čiastočnej reprodukcii /výkon 49 % správne lokalizovaných svetiel a priemerná veľkosť chybného lokalizácie 2,5 bodu, zatiaľ čo pri celkovej reprodukcii bol výkon 29 % a veľkosť chyby 3,9 bodu/. Pomocou inštrukčného signálu sa ihneď po expozícii svetiel p.o. oznámilo, ktorý zo štyroch podnetov má lokalizovať. Pri ďalšom výskume bude potrebné zlepšiť metodiku technicky i metodologicky.

Obe výskumy predstavujú pokračovanie v skúmaní časovo-priestorových charakteristík zrkovných signálov a dajú sa aplikovať v inžinierskej psychológii.

Neplánovaná vedecko-výskumná činnosť:

Výskum subjektívnej pravdepodobnosti, ktorá je rozhodujúca pri určovaní informačnej hodnoty udalosti pre človeka sa skladal z viacerých častí. Prvý experiment /94 p.o./ bol zameraný na zisťovanie prahu odmietnutia náhody. Ukázalo sa, že tento sa u 14- i 18-ročných pohybuje v rozmedzí tretieho až šiesteho kroku /pri vyťahovaní guľičiek z urny/. 13 % p.o. považovalo sled ťahov za náhodný, avšak u mladších p.o. sa prejavilo neadekvátne chápanie pojmu náhody. Pri druhom experimente /30 p.o./ sa zisťovala subjektívna pravdepodobnosť jednotlivkej neurčitej udalosti pomocou škálovej procedúry /3 varianty: usporiadanie udalostí, párové porovnávanie, 100-bodová stupnica/. Výsledky ukazujú, že je možné i v tomto prípade používať psychofyzické stupnice a na výsledky vplýva vek p.o. Tretí experiment /24 p.o./ bol zameraný na vzťah medzi subjektívnou pravdepodobnosťou úspechu a počtom hypotetických ~~prekážkových~~ pokusov. Zistil sa pri-

bližne lineárny vzťah s odlišnosťami u vekových skupín. Štvrtý experiment /8 p.o./ skúmal otázku priameho merania užitočnosti. Ukázalo sa, že rýchlosť rastu peňazí a užitočnosti je v pomere 3,8 : 2. Rozdielne výsledky Galanteru vyplývajú z odlišných ekonomicko-sociálnych podmienok.

Celkovo výskum prispieva k osvetleniu otázok rozhodovania sa pri neúplnej informácii a zapadá do oblastí aplikácie kybernetiky na oblasť vnímania a myslenia.

III. a - Referáty na odborných podujatiach:

- 1/ Informácia, komunikácia, rozhlas /20 rkp.str./ - Metodický kabinet čsl.rohlasu.
- 2/ Aplikácia kybernetiky a teórie informácie v spoločenských vedách /30 rkp.str./ - Pedagogický inštitút Trnava.
- 3/ Základné princípy teórie informácie a ich aplikácia na psychické procesy /15 rkp.str./ - Výskumný ústav pedagogický, Bratislava

b -

- c - Člen kybernetickej komisie ČSAV a SAV a vedúci pracovnej skupiny psychológia - pedagogika pri kybernet.komisií SAV.
Tajomník DV ROH, vedecký tajomník ústavu